

Presenting the model of the tendency of female prisoners to use drugs based on impulsivity with the mediating role of rumination

Asad Fakher¹, Esmail Soleimani²

1. M A. Student in Psychology, Department of Psychology, Urmia University, Urmia, Iran. E-mail: A.fakheri703@gmail.com

2. Associate Professor, Department of Psychology, Urmia University, Urmia, Iran. E-mail: E.soleimani@urmia.ac.ir

ARTICLE INFO

Article type:

Research Article

Article history:

Received 23 November 2024

Received in revised form 21 December 2024

Accepted 24 January 2025

Published Online 23 October 2025

Keywords:

impulsivity,
rumination,
drug use,
imprisoned women

ABSTRACT

Background: It is evident that the tendency to substance use is rooted in psychological traits, specifically impulsivity, and this leads to addiction in women. Therefore, examining the affecting factors of tendency to drug use, especially rumination, can be a way to prevent addiction in women.

Aims: The purpose of this study was to present a model of female prisoners' tendency to drug use based on impulsivity with the mediating role of rumination.

Methods: The research method was fundamental research and descriptive and correlational research (structural equation modeling analysis). The statistical population of this research included all women prisoners of Nesa prison in Urmia city in 2024 who had at least one year of imprisonment in prison (N=262). The statistical sample included 200 female prisoners who were selected based on available sampling method. Data of this research were collected using Wade and Butcher (1992) Addiction Readiness Scale, Barratt Impulsivity Questionnaire (1995) and Nolen-Hoeksma and Maro (1991) rumination scale. In order to analyze the data, structural equation modeling using AMOS-24 and SPSS-25 software was used.

Results: The results showed the optimal fit of the research model. The results proved that the impulsive behavior ($B = 0.44$) and rumination ($B = 0.48$) as well as impulsive behavior on rumination ($B = 0.39$) have a significant direct effect on the tendency to drug use of female prisoners. Besides, the results of the bootstrap test showed that there was a significant indirect effect of impulsive behavior on the tendency to drug use in female prisoners through rumination and the model was confirmed ($p < 0/05$).

Conclusion: According to the results obtained, rumination psychotherapy can be used to modify an important part of impulsivity in female prisoners and benefit them in preventing the tendency to drug use.

Citation: Fakher, A., & Soleimani, E., (2025). Presenting the model of the tendency of female prisoners to use drugs based on impulsivity with the mediating role of rumination. *Journal of Psychological Science*, 24(152), 135-151. [10.52547/JPS.24.152.135](https://doi.org/10.52547/JPS.24.152.135)

Journal of Psychological Science, Vol. 24, No. 152, 2025

© The Author(s). DOI: [10.52547/JPS.24.152.135](https://doi.org/10.52547/JPS.24.152.135)

✉ **Corresponding Author:** Esmail Soleimani, Associate Professor, Department of Psychology, Urmia University, Urmia, Iran.

E-mail: E.soleimani@urmia.ac.ir, Tel: (+98) 9126907768

Extended Abstract

Introduction

Addiction can lead to significant health issues, economic costs, and social burdens (Wang et al, 2023). About 10% of drug users are women (United Nations Office on Drugs and Crime, 2017). Among the facilitative factors in the field of addiction, the tendency to addiction can be mentioned. The propensity to drug use includes people's beliefs and attitudes towards a specific substance, in addition to their understanding of the potential negative and positive results associated with its use (Davis et al, 2022).

Comprehending people's personalities can be effective in preventing and treating addiction (Arab et al, 2012). Impulsivity is one of those personality factors that is considered the core of many crimes and delinquencies, especially in female criminals and prisoners. Impulsivity is acknowledged by a lack of cognitive inhibition and an incomplete decision-making process in people (Maraz et al, 2016). Rioux et al. (2019) showed that the high level of impulsivity is associated with substance-seeking behavior.

Despite numerous studies that have examined the relationship between impulsivity and substance use, the role of mediating factors involved in this relationship has been neglected. The present study intended to examine the role of rumination as a mediator of this relationship. Rumination is recognized by the tendency to overfocus on negative feelings and thoughts and adverse circumstances. This cognitive process has been associated with several psychological disorders and maladaptive behaviors such as addiction (Nagy et al., 2023). Anderson et al. (2024) showed that rumination is involved in the co-occurrence of pain, substance use, and psychological problems. On the other hand, to understand more about the internal factors affecting addiction and the research gap in this field, the present study sought to answer the question: Is the model of female prisoners' tendency to use drugs based on impulsivity with the mediating role of rumination fit?

Method

The present study was a descriptive and correlational foundation (structural equation modeling). The statistical population included all female prisoners in Urmia city in 2023 who had at least one year of imprisonment (N=262). According to Loehlin (2004), 200 female prisoners were selected and studied based on available sampling methods. Conscious participation, ability to read and write, at least one year of imprisonment, age group between 30-45 years were the criteria for inclusion in the sample. Incomplete responses to questionnaires were the criteria for exclusion in the sample. The ethical considerations surrounding this study were first of all obtaining permission from the security officials of the General Directorate of Prisons, building trust and foundation in the field of maintaining the information of the participants' profiles, and providing explanations about the research, then the informed consent of the officials and participants was obtained. It was announced that there was no financial burden for them and the participants were assured that their answers were kept confidential by the researcher and were analyzed as a group.

Also, research hypotheses were tested using Pearson's correlation coefficient test and AMOS software. The following questionnaires were used to collect data: 1) Addiction tendency questionnaire (ATQ) by Wade et al. (1992): It has 41 items and includes two components: active readiness and passive readiness. 2) Barrett impulsiveness scale (BIS) (1994): it has 30 items and includes three components unplanned impulsivity, motor impulsivity, and cognitive impulsivity. 3) Ruminative Response Scale (RRS) Nolen-Hoeksema & Morrow (1991): It has 22 items and three components of expression, preoccupation, and depression.

Results

The results showed that among the women prisoners who participated in this research, 62 prisoners (31.00 percent) less than one year; 88 prisoners (44.00 percent) between 1-3 years; 34 prisoners (17.00 percent) between 4-6 years old and 16 prisoners (8.00 percent) had been imprisoned for more than 6 years. Thus the mean and standard deviation of the tendency

towards materials was 112.22 (± 8.55); Impulsivity was 91.66 (± 7.89) and rumination was 64.56 (± 5.68) and there were significant relationships between the studied variables.

Before analyzing the data, the assumptions of the structural equation model were examined. The results of the Kolmogorov-Smirnov test showed that the scores of the research variables have a normal distribution ($P \geq 0.05$). The Durbin-Watson statistic was 1.53; since the desired value is in the range of 1.5 to 2.5, it can be said that it confirmed the assumption

of the non-existence of autocorrelation. Also, the assumption of collinearity for the exogenous variables of the research was provided by using the tolerance factor and the variance inflation factor. Outlier data were also checked through the Explore command in the SPSS program and the results showed that there were no outliers in any of the research variables.

The results of Table 2 show that the model has a good fit based on Hu and Bentler's (1999) criteria.

Table 1. Model fit indices

Indicators	CMIN/DF	GFI	AGFI	IFI	TLI	CFI	PNFI	RMSEA
Acceptable range	1 to 5	>0/90	>0/80	>0/90	>0/90	>0/90	>0/50	>0/08
The interval obtained	2/97	0/91	0/84	0/90	0/91	0/91	0/55	0/83
fit condition	fit	fit	Fit	fit	fit	fit	fit	fit

Table 2. Direct effects between research variables

Direct routes	B	SE	C.R	P
Impulsiveness → rumination	0/39	0/055	2/98	<0/005
Impulsiveness → Substance abuse tendency	0/44	0/52	4/01	<0/005
Rumination → Substance abuse tendency	0/48	0/063	4/33	<0/005

**P< 0/01 & *P< 0/05

As seen in the above table, the path coefficients related to the direct effects of research variables are statistically significant. Next, to test the significance of the mediating role of rumination in the relationship

between impulsivity and substance tendency used AMOS software bootstrap test with 2000 samples, the results of which are presented in Table 3.

Table 3. Bootstrap test results for the indirect effect of the research model

Indirect path	indirect effect	standard error	lower limit	upper limit	Sig
Impulsivity → mental rumination → tendency to use drugs	0/171	0/48	0/025	0/142	0/001

Conclusion

The results showed that impulsivity, in addition to the direct effect on the addiction tendency of female prisoners, also had a significant effect indirectly and through rumination, and the model is confirmed. Regarding the direct effect, the results of this study are in line with the findings of Levitt et al. (2023), Rieser et al. (2019), and Kozak et al (2019).

In explaining this finding, it can be acknowledged that the impulsive behavior of female prisoners can appear as a stimulus and lead to the formation of a tendency to addiction. The relationship between impulsivity and the tendency to addiction can be investigated in a multifaceted manner. In such a way that sometimes impulsive traits lead to addiction, sometimes drug abuse can lead to the emergence of

impulsive traits in people, and finally, mental explanation of relationship between the tendency to use drugs and impulsivity may be through a third common factor, such as personality traits like rumination.

The present study had several limitations that must be acknowledged: the use of correlational research design, the available sampling method, and the inability to control variables such as family, social, and cultural status. Based on the obtained results, it is suggested that to prevent the tendency of female prisoners to use drugs, the necessary training should be provided to effectively deal with the problems of life so that their issues and problems can be solved before the formation of rumination.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines: This article is taken from the doctoral thesis of the first author in the field of psychology in the faculty of literature and humanities of Urmia University and code of ethics numbered IR.URMIA.REC.1398.008. To maintain ethical principles in this research, it was tried to collect data after obtaining the consent of the participants. Also, the participants were assured about confidentiality in maintaining personal information and providing results without specifying the names and ID details of individuals.

Funding: This research is in the form of a doctoral dissertation without financial support.

Authors' contribution: This article is extracted from the doctoral thesis of the first author and with the guidance of the second author.

Conflict of interest: The authors declare that there is no conflict of interest in the results of this research.

Acknowledgments: We would like to express our gratitude for the cooperation and assistance of the General Directorate of Prisons and Security Measures of West Azerbaijan Province, the head of prison protection and information (Women's Ward), and the female prisoners who participated in this research.

ارائه الگوی گرایش زنان زندانی به مصرف مواد بر پایه تکانشگری با نقش میانجی نشخوار ذهنی

اسعد فاخر^۱، اسماعیل سلیمانی^۲

۱. دانشجوی دکتری روانشناسی، گروه روانشناسی، دانشگاه ارومیه، ارومیه، ایران.

۲. دانشیار، گروه روانشناسی، دانشگاه ارومیه، ارومیه، ایران.

چکیده

مشخصات مقاله

نوع مقاله:

پژوهشی

تاریخچه مقاله:

دریافت: ۱۴۰۳/۰۹/۰۳

بازنگری: ۱۴۰۳/۱۰/۰۱

پذیرش: ۱۴۰۳/۱۱/۰۵

انتشار برخط: ۱۴۰۴/۰۸/۰۱

کلیدواژه‌ها:

تکانشگری،

نشخوارذهنی،

مصرف مواد،

زنان زندانی

زمینه: شواهد حاکی از این است که گرایش به مصرف مواد ریشه در ویژگی‌های روانشناختی علی‌الخصوص تکانشگری داشته و این منجر به اعتیادپذیری در زنان می‌شود. بنابراین بررسی عوامل تأثیرگذار بر گرایش به مصرف مواد به ویژه نشخوارذهنی می‌تواند راهگشای پیشگیری از اعتیادپذیری در زنان گردد.

هدف: هدف این پژوهش ارائه الگوی گرایش زنان زندانی به مصرف مواد بر پایه تکانشگری با نقش میانجی نشخوارذهنی بود.

روش: روش پژوهش مطالعه حاضر همبستگی از نوع مدل معادلات ساختاری بود. جامعه آماری این پژوهش شامل تمامی زنان زندانی بند نساء شهر ارومیه در سال ۱۴۰۳ بودند که حداقل سابقه یک سال حبس در زندان داشتند ($N=262$). نمونه آماری شامل ۲۰۰ زندانی بودند که براساس روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. برای گردآوری داده‌های این پژوهش از مقیاس آمادگی به اعتیاد (وید و بوچر، ۱۹۹۲)، پرسشنامه تکانشگری (بارت، ۱۹۹۵) و مقیاس نشخوار ذهنی (نولن-هوکسما و مارو، ۱۹۹۱) استفاده شده است. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از مدل معادلات ساختاری با استفاده از نرم‌افزار AMOS-24 و SPSS-25 استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج بیانگر برازش مطلوب مدل پژوهش بود. نتایج نشان داد رفتار تکانشگری ($B=0/44$) و نشخوارذهنی ($B=0/48$) بر گرایش به مصرف مواد زنان زندانی و همچنین رفتار تکانشگری بر نشخوار ذهنی ($B=0/39$) اثر مستقیم معناداری دارند. همچنین نتایج آزمون بوت استرپ نشان داد که اثر غیرمستقیم رفتار تکانشگری بر روی گرایش به مصرف مواد زنان زندانی از طریق نشخوارذهنی معنی‌دار بوده و مدل تایید شد ($P<0/05$).

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج به‌دست آمده می‌توان با روان‌درمانی نشخوارذهنی زنان زندانی بخش مهمی از تکانشگری را تعدیل و در راستای پیشگیری از گرایش به مصرف مواد سود برد.

استناد: فاخر، اسعد؛ و سلیمانی، اسماعیل (۱۴۰۴). ارائه الگوی گرایش زنان زندانی به مصرف مواد بر پایه تکانشگری با نقش میانجی نشخوار ذهنی. مجله علوم روانشناختی، دوره ۲۴، شماره ۱۵۲، ۱۳۵-۱۵۱.

مجله علوم روانشناختی، دوره ۲۴، شماره ۱۵۲، ۱۴۰۴. DOI: [10.52547/JPS.24.152.135](https://doi.org/10.52547/JPS.24.152.135)

© نویسنده‌گان.

✉ نویسنده مسئول: اسماعیل سلیمانی، دانشیار، گروه روانشناسی، دانشگاه ارومیه، ارومیه، ایران. رایانامه: E.soleimani@urmia.ac.ir

تلفن: ۰۹۱۲۶۹۰۷۷۶۸

مقدمه

زنان نیمی از جمعیت جامعه را تشکیل می‌دهند و این حقیقت در واقع و در عمل آنچنان که باید در تمام زمینه‌های حیات اجتماعی تعمیم داده نشده است؛ چرا که زنان نخستین قربانیان بسیاری از آسیب‌ها و انحرافات اجتماعی می‌باشند. در این میان اعتیاد اگر نه اولین، اما یکی از مهمترین آن‌ها است. هر کجا سوء مصرف مواد مخدر آغاز می‌شود زنان در صف نخستین قربانیان آن قرار می‌گیرند، چون علاوه بر آلودگی مستقیم، بیشترین آسیب‌ها از اعتیاد پدر، برادر، همسر، فرزند و حتی دوست و همکار به آن‌ها وارد می‌شود. تصور اکثریت جامعه در مورد اعتیاد این است که سوء مصرف مواد مخدر عمدتاً پدیده‌ای مردانه است. از این رو نقش زنان در این معضل مورد غفلت واقع شده است. اما به دلایل متعدد نقش زنان در اعتیاد به ویژه سوء مصرف مواد توسط آنها اهمیت فوق العاده‌ای در مقایسه با اعتیاد مردان داشته و زوایای آن به دلایل گوناگون از جمله ابا داشتن زنان در مراجعه به مراکز ترک و نوع نگاه جامعه به زنان معتاد، پنهان باقی مانده است (دفتر جهانی مبارزه با مواد مخدر^۱، ۲۰۱۷). نیروی انتظامی به ویژه زنان پلیس نیز در کنترل اعتیاد زنان نقش اساسی دارند.

مصرف مواد مخدر می‌تواند منجر به مسائل بهداشتی، هزینه‌های اقتصادی و بارهای اجتماعی قابل توجهی شود و شیوع قابل توجهی از اختلالات مصرف مواد مخدر میلیون‌ها نفر را در سراسر جهان تحت تأثیر قرار می‌دهد (وانگ و همکاران، ۲۰۲۳). گزارش‌های اخیر سازمان ملل در مورد جنسیت و سوء مصرف مواد مخدر نشان می‌دهد حدود ۱۰ درصد از مصرف کنندگان مواد مخدر را زنان تشکیل می‌دهند. اعتیاد در زنان محدوده بسیار وسیعی را پوشش می‌دهد که الکل و وابستگی به داروهای غیرمجاز گرفته تا استعمال دخانیات، قمار، روابط جنسی و غیره. اما مصرف الکل و داروهای غیرمجاز فراگیرتر و مشکل‌آفرین‌تر است (دفتر جهانی مبارزه با مواد مخدر، ۲۰۱۷). با آگاهی از اینکه تعداد زنان دارای مصرف مواد کمتر از مردان است، توجه به جایگاه زنان در خانواده (ماژور و فیلین، ۲۰۱۸)، و عواقب طرد شدن زنان از سوی جامعه و اثرات آن بر کارکرد خانواده را نمی‌توان نادیده گرفت (اولتین و همکاران، ۲۰۲۰؛ امیری و همکاران، ۱۳۹۸). هنگامی که یک زن درگیر مصرف مواد مخدر می‌شود روابط

زوجی ناسازگار (هاردی و همکاران، ۲۰۱۸)، کارکردهای منفی مختلف خانواده از جمله آموزش و تربیت فرزندان (اسمیت، ۲۰۲۰)، عدم تمرکز و آرامش روانی فرد و در نهایت آشفتگی و در معرض رفتارهای ناپه‌نجا قرار گرفتن را در پیش دارد (شارما و همکاران، ۲۰۲۰).

از بین عوامل تسهیل‌گر در زمینه اعتیاد می‌توان به گرایش‌ها و تمایلات شخصی مانند تمایل یا گرایش به مصرف مواد اشاره کرد (رانی و کور، ۲۰۲۴). گرایش به مصرف مواد مخدر با سایر انحرافات و معضلات اجتماعی و عمدتاً درگیر شدن جمعیت جوان، ضرر ناشی از مصرف مواد را افزایش می‌دهد. گرایش به مصرف مواد^۲ شامل باورها و نگرش افراد نسبت به یک ماده خاص و همچنین درک آن‌ها از نتایج منفی و مثبت بالقوه مرتبط با مصرف آن است (دویس و همکاران، ۲۰۲۲). گرایش به معنای میل و رغبت آدمی به چیزی است یا به عبارتی اعتقادات، باورها، اعمال و رفتارهایی ویژه است که آدمی به آن‌ها میل درونی دارد (هاردی و همکاران، ۲۰۱۸). روان‌شناسان گرایش را یک تمایل اکتسابی برای ارزیابی چیزهای مختلف به یک شکل خاص تعریف می‌کنند. این می‌تواند شامل آدم‌ها، مسائل، اشیاء یا اتفاقات باشد. چنین ارزیابی‌هایی معمولاً مثبت یا منفی هستند اما گاهی هم ممکن است قطعیت نداشته باشند (رمیرز و همکاران، ۲۰۲۰). گرایش به اعتیاد نیز باورها و نگرش‌های افراد درباره مواد و پیامدهای منفی و مثبت مصرف آن را گرایش به مصرف مواد گویند. در فرآیند اعتیاد، قبل از آن که فرد مصرف مواد را شروع کند، در طی دوران رشد به موازات شکل‌گیری افکار، عقاید، رفتار، شیوه زندگی، روابط اجتماعی، خصوصیات شخصیتی و... بستر ظهورش فراهم می‌شود. به عبارت دیگر قبل از آن که فرد به مصرف مواد روی بیاورد، زمینه و آمادگی آن ایجاد می‌شود که تحت عنوان گرایش، استعداد اعتیاد یا اعتیادپذیری مطرح است (آگاتسومیا و هیرو، ۲۰۰۴؛ فرانک و همکاران، ۲۰۰۳؛ فلاگل و همکاران، ۲۰۰۳).

پژوهش‌ها نشان می‌دهند بین ویژگی‌های شخصیتی افراد و گرایش به اعتیاد ارتباط وجود دارد (اسدی و همکاران، ۱۴۰۱؛ علی‌نژاد عینالو و نظری، ۱۴۰۳). بنابراین شناخت شخصیت افراد می‌تواند در پیشگیری و درمان مؤثر باشد (عرب و همکاران، ۲۰۱۲). یکی از آن عوامل شخصیتی که هسته

2. Tendency to drug use

1. United Nation Office on Drugs and Crime (UNODC Research)

اصلی بسیاری از جرائم و آسیب‌های اجتماعی، اختلال‌های شخصیت و بزهکاری به ویژه در زنان مجرم و زندانی به شمار می‌رود، تکانشگری^۱ هست. تکانشگری به صورت یک بعد شناختی، مفهوم‌پردازی می‌شود. به این معنی که تکانشگری با عدم بازداری شناختی و روند تصمیم‌گیری کند و ناقص در افراد همراه است. مشکلات عملکردی ناشی از تکانشگری مثل بازداری، تصمیم‌گیری و برنامه ضعیف می‌تواند یک مانع عمده در مسیر درمان افراد مبتلا به اختلال مصرف مواد در شروع، پیشروی و تداوم درمان باشد. کاهش کنترل محرک یا تکانشوری به عنوان ویژگی شاخص اعتیاد شناخته شده است (مرض و همکاران، ۲۰۱۶). دوستیان و همکاران (۲۰۱۳) نشان دادند تکانشگری به طور معناداری توانایی پیش‌بینی گرایش به اعتیاد را دارند. نتایج تحقیق بیکل و همکاران (۲۰۱۲) نشان دادند به خاطر آسیب پیش‌پیشانی، عملکردهای اجرایی و توانایی کنترل تکانه در افراد تکانشگر به شدت ضعیف می‌گردد. به همین دلیل این افراد در رفتارهای هدفمند و خودتنظیم‌گری دچار مشکل هستند و تکانشگری موجب پیامدهای ضعیف درمانی در افراد مصرف‌کننده مواد می‌شود (لوری و همکاران، ۲۰۱۵؛ استیونس و همکاران، ۲۰۱۴). تکانشگری در گرایش و تحول سوء مصرف مواد نقش اساسی دارد. وابستگی به مواد نقش مهمی در پاسخ‌های تکانشی به عنوان پیش‌بینی‌کننده عوامل خطر ابتلا به اختلال سوء مصرف مواد دارند. فلتون و همکاران (۲۰۲۰) در مطالعات خود گزارش دادند تکانشگری در استفاده نوجوانان از مواد مخدر نقش دارد به طوری که سطح بالاتری از تکانشگری در ابتدا باعث افزایش بیشتر مصرف مواد در آن‌ها می‌شود. همچنین روکس و همکاران (۲۰۱۹) گزارش دادند سطح تکانشگری بالا با رفتار جستجوی مواد همراه است.

علی‌رغم مطالعات متعددی که ارتباط بین تکانشگری با گرایش به مصرف مواد انجام شده، نقش عوامل واسطه‌ای دخیل در این ارتباط مورد غفلت قرار گرفته شده که پژوهش حاضر در پی آن است که نقش نشخوارذهنی را به عنوان میانجی این ارتباط مورد بررسی قرار دهد. نشخوار با تمایل به تجزیه و تحلیل بیش از حد و تمرکز بر احساسات و افکار منفی و رویدادهای نامطلوب، که شامل احساسات خشم، ناراحتی، انتقاد از خود و روابط اجتماعی است، مشخص می‌شود. این فرایند شناختی با انبوهی از اختلالات روانشناختی و رفتارهای ناسازگار مانند آسیب به خود همراه بوده

است (نگی و همکاران، ۲۰۲۳). نشخوارذهنی^۲ به عنوان یک مکانیسم پایدار و تکراری تعریف می‌شود که بر روی یک موضوع متمرکز می‌شود و نقش موثری در ابتلای افراد به آسیب‌های روانی دارد (شاو و همکاران، ۲۰۲۱). چنین تفکری به آگاهی نفوذ می‌کند و متعاقباً تمرکز را از موضوعات مورد نظر و اهداف فعلی منحرف می‌کند (جورمن، ۲۰۰۶). در مطالعه‌ای آندرسون و همکاران (۲۰۲۴) نشان دادند که نشخوارذهنی در بروز همزمان درد، مصرف مواد و مشکلات روانی نقش دارند. همچنین در مطالعه‌ای پولاک و همکاران (۲۰۲۱) تحت عنوان نقش تکانشگری در ارتباط بین نشخوارذهنی و پیامدهای مرتبط با الکل، نشان دادند که نشخوارذهنی به طور غیرمستقیم پیامدهای منفی مرتبط با الکل و رفتار تکانشگری ناشی از مصرف الکل را تقویت می‌کند. در مطالعه تکی و شیرین (۲۰۲۳) نشان دادند که نشخوارذهنی با راهبردهای تنظیم هیجانی ناسازگار مانند سرکوب مرتبط است. در مطالعه‌ای سلبای و همکاران (۲۰۱۶) نشان دادند که همبستگی معناداری بین نشخوارذهنی و رفتار تکانشی وجود دارد و همچنین نشخوارذهنی لحظه‌ای و احساسات منفی به تدریج در افراد تکانشی در طول زمان یکدیگر را منتشر و بزرگ می‌کنند و رفتار تکانشی را ترویج می‌کنند.

پیچیدگی‌های روان آدمی به گونه‌ای است که درک اعمال و رفتار انسان‌ها از طریق شناخت عوامل روانشناختی جرم‌زا و نهایتاً پیشگیری از وقوع دوباره جرم بسیار موثر و کارآمد است. گاهی ارتکاب جرم تحت تاثیر عوامل درونی است که مرتکب از وجود این اختلال در روح و روان خود ناآگاه است و این اختلالات روانی زمینه ارتکاب جرم و ایجاد یک شخصیت مجرمانه را به وجود می‌آورد. لذا شناخت هرچه بیشتر عوامل درونی موثر بر ارتکاب جرم و تلافی دیدگاه‌های جرم‌شناسانه زیستی، روانشناختی و جامعه‌شناختی مهم و ضروری می‌باشد (والترز، ۲۰۱۳). از طرف دیگر در مجموع یافته‌های موجود نشان می‌دهد که تکانشگری به عنوان عوامل خطری برای گرایش به مصرف مواد مطرح بوده است ولی مکانیسم‌های تأثیرگذاری این عامل خطر بر گرایش، بروز و دوام مصرف مواد هنوز مشخص نشده است. لذا در این زمینه خلاء پژوهشی وجود داشته و کمتر به این موضوع پرداخته شده است. همچنین با توجه به اهمیتی که شناسایی عوامل خطر و متغیرهای میانجی گرایش به مصرف مواد می‌تواند

^۱. impulsivity

^۲. rumination

در طراحی مداخلات مؤثر بر گرایش به مصرف مواد داشته باشد، پژوهش حاضر در صدد پاسخ‌گویی به این سؤال بود که آیا الگوی گرایش زنان زندانی به مصرف مواد بر پایه تکنانشگری با نقش میانجی نشخوارذهنی دارای برازش می‌باشد؟

روش

الف) طرح پژوهش و شرکت‌کنندگان: روش این پژوهش، همبستگی از نوع مدل معادلات ساختاری می‌باشد. جامعه آماری این پژوهش شامل تمامی زنان زندانی بند نساء شهر ارومیه در سال ۱۴۰۳ بودند که حداقل سابقه یک سال حبس در زندان داشتند ($N=262$). حداقل حجم نمونه لازم برای پژوهش حاضر براساس شاخص N بحرانی هولتر و براساس تعداد متغیرهای مکنون و مشهود در پژوهش حاضر برابر با $CN=121/18$ به دست آمد (کلاین، ۲۰۱۶)، که با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس ۲۰۰ شرکت‌کننده جهت اجرای پژوهش انتخاب شدند. ملاک ورود به پژوهش شامل شرکت آگاهانه و اختیاری در پژوهش، توانایی خواندن و نوشتن، حداقل سابقه یک‌سال حبس، رده سنی بین ۳۰-۴۵ سال بود. ملاک خروج از پژوهش، ناقص بودن پاسخ‌گویی به ابزارهای اندازه‌گیری بود.

ب) ابزار

پرسشنامه گرایش به اعتیاد^۱ (ATQ): وید و همکاران (۱۹۹۲) این مقیاس را ساخته‌اند. مقیاس ایرانی آمادگی به اعتیاد را نیز زرگر (۲۰۱۶) با توجه به شرایط روانی اجتماعی جامعه ایرانی ساخته است که دارای ۳۶ گویه به اضافه ۵ گویه دروغ‌سنج (۱۲-۱۳-۱۵-۲۱-۳۳) می‌باشد. نمره‌گذاری هر سؤال بر روی یک پیوستار از صفر (کاملاً مخالفم) تا ۳ (کاملاً موافقم) می‌باشد. شیوه نمره‌گذاری در سؤالات ۶-۱۲-۱۵-۲۱ معکوس انجام می‌شود. حداقل-حداکثر نمره ۱۰۸-۰ می‌باشد. این پرسشنامه ترکیبی از دو عامل آمادگی فعال (گویه‌های ۳-۴-۷-۸-۱۰-۱۱-۱۵-۱۶-۱۸-۱۹-۲۱-۲۲-۲۵-۲۶-۲۸-۲۹-۳۱-۳۳-۳۴-۳۶-۳۷-۳۸-۴۰-۴۱) و آمادگی منفعل (گویه‌های ۱-۲-۵-۶-۹-۱۲-۱۳-۱۴-۱۷-۲۰-۲۳-۲۴-۲۷-۳۰-۳۲-۳۵-۳۹) می‌باشد. آمادگی فعال دارای ۲۴ گویه مربوط به رفتارهای ضداجتماعی، میل به مصرف مواد، نگرش مثبت به مواد، افسردگی و هیجان

خواهی می‌باشد و عامل آمادگی منفعل با ۱۷ سؤال بیشتر مربوط به عدم ابراز وجود و افسردگی می‌باشد. در پژوهش زرگر و همکاران (۱۳۸۷) جهت محاسبه روایی این مقیاس از دو روش استفاده شد. در روایی ملاکی، پرسشنامه آمادگی به اعتیاد دو گروه معتاد و غیر معتاد را به خوبی از یکدیگر تمیز داده است. روایی سازه مقیاس از طریق همبسته کردن آن با مقیاس ۲۵ ماده‌ای فهرست بالینی علائم بالینی ۰/۴۵ محاسبه شده است که معنی‌دار می‌باشد. پایایی مقیاس با روش آلفای کرونباخ ۰/۹۰ محاسبه شد که در حد مطلوب می‌باشد. در پژوهش حاضر نیز مقدار آلفای کرونباخ برای این پرسشنامه ۰/۶۹ به دست آمد.

پرسشنامه تکنانشگری بارات^۲ (BIS): این پرسشنامه توسط بارات (۱۹۹۴) ساخته شده و ۳۰ گویه دارد. سه مؤلفه بی‌برنامگی (۸ عبارت)، تکنانشگری حرکتی (۱۱ عبارت) و تکنانشگری شناختی (۱۱ عبارت) را اندازه‌گیری می‌کند. گزینه‌های این ابزار براساس مقیاس لیکرت ۴ گزینه‌ای از بندرت/هرگز (با امتیاز ۱) تا تقریباً همیشه (با امتیاز ۴) نمره‌دهی می‌شود. در این ابزار ۱۱ عبارت منفی وجود دارد که امتیازبندی آن به صورت معکوس انجام می‌گیرد. حداقل نمره در این مقیاس ۳۰ و حداکثر نمره ۱۲۰ می‌باشد. بارات و همکاران (۲۰۰۴) پایایی و روایی این پرسشنامه به ترتیب ۰/۸۱ و ۰/۷۳ را برای نمره کل برآورد شده است. پاتون و همکاران (۱۹۹۵) ضریب ثبات درونی این مقیاس را برای کل نمرات که به صورت جداگانه برای دانشجویان کارشناسی، بیماران دارای سوء مصرف مواد، بیماران روانپزشکی کلی و زندانیان بطور متوسط از ۰/۷۹ تا ۰/۸۳ گزارش نمودند. در مطالعه اختیاری (۱۳۸۷) این پرسشنامه را در دو گروه افراد سالم و مصرف‌کننده مواد اجرا کردند و در گروه افراد سالم آلفای کرونباخ ۰/۶۳، ۰/۷۹ و ۰/۸۳ را به ترتیب برای خرده مقیاس‌های بی‌برنامگی، تکنانشگری حرکتی، تکنانشگری شناختی نمره گزارش دادند. در پژوهش حاضر نیز مقدار آلفای کرونباخ برای این پرسشنامه ۰/۷۱ به دست آمد.

مقیاس پاسخ نشخوار ذهنی^۳ (RRS): این مقیاس توسط نولن-هوکسما و مارو (۱۹۹۱) ساخته شده و شامل ۲۲ گویه است و سه خرده مقیاس بروز دادن (گویه‌های ۷، ۱۱، ۱۲، ۲۰ و ۲۱)، در فکر فرو رفتن (گویه‌های ۱۳، ۱۰، ۵، ۱۵ و ۱۶) و افسردگی (گویه‌های ۱۸، ۱۷، ۱۴، ۹، ۸، ۴، ۳، ۲، ۱، ۱۹)

3. Ruminative Response Scale (RRS)

1. Addiction tendency questionnaire

2. barratt impulsiveness scale

یافته‌ها

نتایج نشان داد از میان زنان زندانی مشارکت‌کننده در تحقیق حاضر، ۶۲ زندانی (۳۱/۰۰ درصد) کمتر از یک سال؛ ۸۸ زندانی (۴۴/۰۰ درصد) بین ۱-۳ سال؛ ۳۴ زندانی (۱۷/۰۰ درصد) بین ۴-۶ سال و ۱۶ زندانی (۸/۰۰) بیش از ۶ سال سابقه حبس؛ ۱۰۲ زندانی (۵۱/۰۰ درصد) رده سنی ۲۶-۳۵ سال؛ ۵۶ زندانی (۲۸/۰۰ درصد) رده سنی ۳۶-۴۵ سال؛ و ۴۲ زندانی (۲۱/۰۰) بیش از ۴۵ سال سن؛ ۴۰ زندانی (۲۰/۰۰ درصد) متأهل؛ ۴۶ زندانی (۲۳/۰۰ درصد) مجرد؛ و ۱۱۴ زندانی (۴۷/۰۰) مطلقه یا متارکه داشتند. بنابراین بیشتر شرکت‌کنندگان در مطالعه حاضر، دارای وضعیت تاهل مطلقه یا متارکه، بین ۱-۳ سال سابقه حبس و در رده سنی ۲۶-۳۵ سال بودند. در جدول ۱ شاخص‌های توصیفی متغیرها شامل میانگین، انحراف استاندارد، چولگی و کشیدگی ارائه شده‌اند. در مدل‌یابی، توزیع متغیرها باید نرمال باشد. قدر مطلق چولگی و قدر مطلق کشیدگی متغیرها نباید از ۲ بیشتر باشد. با توجه به جدول ۱ قدر مطلق چولگی و کشیدگی تمامی متغیرها کمتر از مقادیر مطرح شده می‌باشد. بنابراین پیش‌فرض نرمال بودن برقرار است.

جدول ۱. شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	مؤلفه‌ها	میانگین	انحراف معیار	چولگی	کشیدگی
۱۸۳ ۳۰ ۳۱	آمادگی فعال	۷۷/۳۴	۷/۱۹	-۰/۴۵	-۰/۵۵
۳۰ ۳۱	آمادگی منفعل	۳۴/۸۸	۳/۹۷	-۰/۳۸	-۰/۷۷
۳۱	گرایش به مواد	۱۱۲/۲۲	۸/۵۵	-۰/۲۳	-۰/۲۸
۱۸۳ ۳۰ ۳۱	تکانشگری شناختی	۳۲/۴۹	۴/۰۱	۰/۵۲	۰/۳۷
۱۸۳ ۳۰ ۳۱	تکانشگری حرکتی	۳۵/۵۱	۳/۸۹	۰/۳۸	۰/۸۵
۱۸۳ ۳۰ ۳۱	بی‌برنامگی	۲۳/۶۶	۳/۷۶	-۰/۴۱	۰/۴۶
۱۸۳ ۳۰ ۳۱	تکانشگری	۹۱/۶۶	۷/۸۹	-۰/۱۷	-۰/۴۵
۱۸۳ ۳۰ ۳۱	روز دادن	۱۴/۱۲	۱/۵۹	۰/۶۶	۰/۸۶
۱۸۳ ۳۰ ۳۱	در فکر فرو رفتن	۱۶/۷۷	۲/۲۲	۰/۰۹	-۰/۲۷
۱۸۳ ۳۰ ۳۱	افسردگی	۳۳/۶۷	۳/۷۹	۱/۰۱	۰/۱۶
۱۸۳ ۳۰ ۳۱	نشخوار ذهنی	۶۴/۵۶	۵/۶۸	-۰/۷۳	-۰/۱۱

در جدول ۲ ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش اجرا شده‌اند.

و ۲۲) را اندازه‌گیری می‌کند. نمره‌گذاری آن در طیف لیکرت ۴ درجه‌ای است به این صورت که هرگز ۱ نمره، به ندرت ۲ نمره، گاهی ۳ نمره و همیشه ۴ نمره تعلق می‌گیرد. حداقل - حداکثر دامنه نمرات آن از ۲۲ تا ۸۸ متغیر است و نمرات بالاتر با نشخوارذهنی بالاتر همراه است. این مقیاس برای اولین بار در ایران توسط یوسفی (۱۳۸۳)؛ به نقل از اسدی و همکاران، (۱۴۰۰) ترجمه و هنجاریابی شده است و روایی محتوایی آن تایید شده است و ضریب آلفای کرونباخ برای بررسی پایایی آن در دامنه ۰/۷۷ تا ۰/۹۰ محاسبه شده است. در سایر پژوهش‌ها برای بررسی پایایی آن از آلفای کرونباخ استفاده شده است که مورد تایید بوده است (محمدخانی و همکاران، ۱۳۹۶). در خارج از کشور برای بررسی پایایی آن از آلفای کرونباخ استفاده شده است که ضرایب در دامنه ۰/۷۸ الی ۰/۸۶ محاسبه و گزارش است (ایسما و همکاران، ۲۰۲۲). در پژوهش حاضر نیز مقدار آلفای کرونباخ برای این پرسشنامه ۰/۶۶ بدست آمد.

ج) روش اجرا

تحقیق بدین صورت انجام گرفت که ابتدا از طریق معرفی‌نامه از سوی دانشگاه ارومیه به اداره کل زندان‌ها و اقدامات تأمینی و امنیتی استان آذربایجان غربی مجوز لازم اخذ و به سرپرست حفاظت و اطلاعات زندان (بند نساء) شهر ارومیه معرفی گردید. پس از کسب اجازه از مسئولین حفاظت زندان، و ایجاد اعتمادسازی و بسترسازی در زمینه حفظ اطلاعات مشخصات شرکت‌کنندگان، و ارائه توضیحات درباره پژوهش، رضایت آگاهانه مسئولان جلب و اعلام شد مشارکت در پژوهش هیچ بار مالی برای آنها نداشته و اطلاعات توسط محقق محرمانه نگه داشته شده و به صورت گروهی تجزیه و تحلیل خواهد شد. سپس با هماهنگی مرکز بهداشت زندان تعداد کل زندانیان تعیین و براساس ملاک‌های ورود، مشارکت‌کنندگان با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب و ابزارهای اندازه‌گیری به صورت گروهی در میان زندانیان توزیع و داده‌ها جمع‌آوری شد. برای توصیف داده‌های جمع‌آوری شده از معیارهای آمار توصیفی شامل فراوانی، درصد، میانگین و انحراف معیار استفاده شد. همچنین فرضیه‌های پژوهش با استفاده از آزمون ضریب همبستگی پیرسون و مدل معادلات ساختاری براساس نرم‌افزار SPSS-25 و AMOS-24 مورد آزمون قرار گرفت.

جدول ۲. شاخص‌های توصیفی (M-SD) متغیرهای پژوهش و ضریب همبستگی پیرسون آن‌ها

متغیر	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱. آمادگی فعال	۱									
۲. آمادگی منفعل	۰/۴۸۷ ^{۰۰}	۱								
۳. گرایش به مواد	۰/۶۲۲ ^{۰۰}	۰/۵۷۳ ^{۰۰}	۱							
۴. تکنشگری شناختی	۰/۳۹۶ ^{۰۰}	۰/۴۳۵ ^{۰۰}	۰/۵۸۸ ^{۰۰}	۱						
۵. تکنشگری حرکتی	۰/۴۰۱ ^{۰۰}	۰/۵۱۶ ^{۰۰}	۰/۵۲۰ ^{۰۰}	۰/۴۵۵ ^{۰۰}	۱					
۶. بی‌برنامگی	۰/۴۱۱ ^{۰۰}	۰/۳۸۸ ^{۰۰}	۰/۴۹۳ ^{۰۰}	۰/۴۲۳ ^{۰۰}	۰/۳۸۸ ^{۰۰}	۱				
۷. تکنشگری	۰/۴۰۶ ^{۰۰}	۰/۴۶۷ ^{۰۰}	۰/۵۴۲ ^{۰۰}	۰/۵۰۵ ^{۰۰}	۰/۶۰۱ ^{۰۰}	۰/۵۹۳ ^{۰۰}	۱			
۸. بروز دادن	۰/۳۶۷ ^{۰۰}	۰/۴۱۱ ^{۰۰}	۰/۵۸۷ ^{۰۰}	۰/۴۶۷ ^{۰۰}	۰/۴۴۴ ^{۰۰}	۰/۴۵۵ ^{۰۰}	۰/۵۰۹ ^{۰۰}	۱		
۹. در فکر فرو رفتن	۰/۴۲۰ ^{۰۰}	۰/۵۰۳ ^{۰۰}	۰/۵۶۶ ^{۰۰}	۰/۵۰۰ ^{۰۰}	۰/۴۱۹ ^{۰۰}	۰/۵۰۲ ^{۰۰}	۰/۴۴۴ ^{۰۰}	۰/۵۴۲ ^{۰۰}	۱	
۱۰. افسردگی	۰/۴۶۳ ^{۰۰}	۰/۴۷۴ ^{۰۰}	۰/۵۲۲ ^{۰۰}	۰/۴۸۸ ^{۰۰}	۰/۴۰۱ ^{۰۰}	۰/۴۲۶ ^{۰۰}	۰/۴۸۱ ^{۰۰}	۰/۵۵۵ ^{۰۰}	۰/۶۰۲ ^{۰۰}	۱
۱۱. نشخوارذهنی	۰/۴۷۱ ^{۰۰}	۰/۴۳۳ ^{۰۰}	۰/۵۵۹ ^{۰۰}	۰/۴۳۳ ^{۰۰}	۰/۴۳۶ ^{۰۰}	۰/۴۳۹ ^{۰۰}	۰/۴۸۶ ^{۰۰}	۰/۶۰۶ ^{۰۰}	۰/۶۱۹ ^{۰۰}	۰/۶۱۵ ^{۰۰}

همانطوری که در جدول ۲ ملاحظه می‌گردد بین متغیرهای مورد مطالعه روابط متقابل معناداری وجود دارد. پیش از تحلیل داده‌ها، مفروضه‌های مدل معادلات ساختاری مورد بررسی قرار گرفت. در همین راستا جهت بررسی نرمال بودن متغیرها از آزمون کولموگوروف-اسمیرنوف استفاده شد که نتایج حاکی از آن بود که نمرات متغیرهای پژوهش دارای توزیع نرمال بودند ($P \geq 0/05$). جهت بررسی مفروضه عدم وجود خود همبستگی در خطاهای پژوهش، از آماره دوربین-واتسون^۱ استفاده شد که مقدار آن ۱/۵۳ بدست آمد؛ از آنجا که مقدار مورد نظر در دامنه ۱/۵ تا ۲/۵ قرار دارد، می‌توان گفت مفروضه عدم وجود خود همبستگی مورد تأیید است. همچنین مفروضه همخطی برای متغیرهای برون‌زاد پژوهش با استفاده از ضریب تحمل^۲ و عامل تورم واریانس^۳ بررسی شد. نتایج نشان داد مفروضه همخطی تأمین شده است؛ زیرا مقدار ضریب تحمل در تمامی متغیرها به عدد ۱ نزدیک بود و مقادیر عامل تورم واریانس در همه آن‌ها از حد بحرانی ۲ کمتر بود.

برای بررسی روابط خطی بین متغیرها از روش ترسیم نمودار پراکندگی^۴ استفاده شد. نتایج حاصل از نمودار پراکندگی نشان داد که رابطه بین متغیرها خطی است. نتایج آزمون باکس وایسکر (جعبه ای) برای بررسی داده‌های پرت نشان داد که در هیچ یک از متغیرهای پژوهش موارد پرت وجود ندارد. بنابراین، از این جهت، مشکلی برای تحلیل مدل یابی معادلات ساختاری وجود ندارد. همچنین بررسی شاخص کفایت حجم نمونه (۰/۷۷) و شاخص کرویت بارتلت ($p < 0/01$) حاکی از برآورده شدن ملاک‌های لازم برای مدل معادلات ساختاری بود. جدول ۳ شاخص‌های برازش مدل پژوهش را نشان می‌دهد.

نتایج جدول ۳ نشان می‌دهد که براساس معیار هو و بنتلر (۱۹۹۹) مدل از برازش مطلوبی برخوردار است. ضرایب استاندارد مسیرهای مدل در نمودار ۱ نشان داده شده است.

جدول ۳: شاخص‌های برازندگی مدل

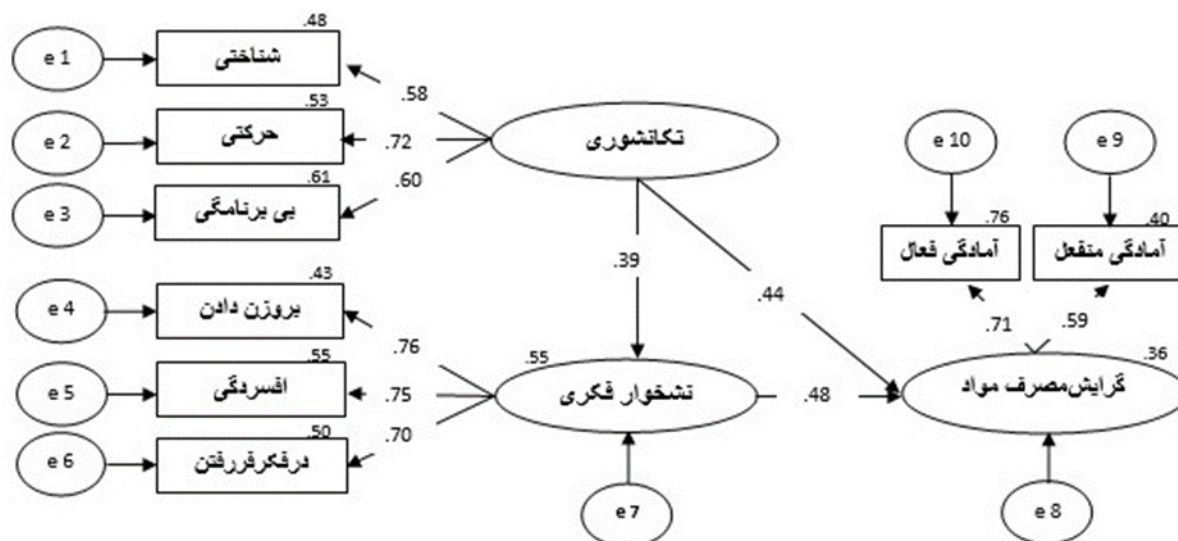
شاخص‌ها	CMIN/DF	GFI	AGFI	IFI	TLI	CFI	PNFI	RMSEA
بازه‌ی قابل قبول	۱ تا ۵	۰/۹۰	۰/۸۰	۰/۹۰	۰/۹۰	۰/۹۰	۰/۵۰	۰/۰۸
بازه‌ی بدست آمده	۲/۹۷	۰/۹۱	۰/۸۴	۰/۹۰	۰/۹۱	۰/۹۱	۰/۵۵	۰/۰۸۳
وضعیت برازش	برازش	برازش	برازش	برازش	برازش	برازش	برازش	برازش

۳. variance inflation factor (VIF)

۴. scatter plot

۱. Durbin-Watson

۲. tolerance

شکل ۱. مدل برازش شده

جدول ۴ اثرات مستقیم بین متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد.

جدول ۴. اثرات مستقیم بین متغیرهای پژوهش

مسیرهای مستقیم	B	SE	C.R.	P
تکانشگری ← تشخوار ذهنی	۰/۳۹	۰/۰۵۵	۲/۹۸	<۰/۰۰۵
تکانشگری ← گرایش مصرف مواد	۰/۴۴	۰/۰۵۲	۴/۰۱	<۰/۰۰۵
تشخوار ذهنی ← گرایش مصرف مواد	۰/۴۸	۰/۰۶۳	۴/۳۳	<۰/۰۰۵

*P<۰/۰۵ و **P<۰/۰۱

همانطوری که در جدول فوق ملاحظه می‌شود ضرایب مسیر مربوط به اثرات مستقیم متغیرهای پژوهش از لحاظ آماری معنادار است. در ادامه به منظور آزمون معناداری نقش میانجی تشخوار ذهنی در رابطه بین تکانشگری با گرایش مصرف مواد از آزمون بوت‌استرپ^۱ نرم‌افزار AMOS با ۲۰۰۰ نمونه استفاده شده است که نتایج آن در جدول ۵ ارائه شده است.

جدول ۵. نتایج آزمون بوت‌استرپ برای اثرات غیرمستقیم مدل پژوهش

مسیر غیر مستقیم	اثر غیر مستقیم	خطای استاندارد	حد پایین	حد بالا	Sig
تکانشگری ← تشخوار ذهنی ← گرایش مصرف مواد	۰/۱۷۱	۰/۴۸	۰/۰۲۵	۰/۱۴۲	۰/۰۰۱

همکاران (۲۰۲۳) نشان دادند که تکانشگری یک ساختار چندبعدی است که به طور مداوم با مصرف مواد در ارتباط است و رفتار تکانشی پیامدهایی از جمله افسردگی، اضطراب و ولع مصرف مواد را در پی دارد. ریزر و همکاران (۲۰۱۹) نشان دادند که تکانشگری و ریسک‌پذیری، مشکلات مصرف مواد و رفتار مجرمانه در مصرف‌کنندگان را پیش‌بینی می‌کنند. در مطالعه‌ای کوزاک و همکاران (۲۰۱۹) نشان دادند که تکانشگری به شدت با اختلالات مصرف مواد مرتبط است. در تبیین اثر مستقیم تکانشگری بر گرایش به مصرف مواد (اعتیادپذیری) می‌توان ادعان داشت که زنان

بحث و نتیجه‌گیری

هدف این پژوهش ارائه الگوی مدل گرایش به مصرف مواد زنان زندانی بر پایه تکانشگری با تاکید بر نقش میانجی تشخوار ذهنی بود. نتایج نشان داد تکانشگری علاوه بر تاثیر مستقیم بر روی گرایش به مصرف مواد زنان زندانی، به طور غیرمستقیم و از طریق تشخوار ذهنی نیز تاثیر معناداری داشته و مدل مورد تایید است. در ارتباط با اثر مستقیم، نتایج این مطالعه با یافته‌های لویت و همکاران (۲۰۲۳)، ریزر و همکاران (۲۰۱۹)، کوزاک و همکاران (۲۰۱۹)، تیزیوریتس و همکاران (۲۰۱۱) همسو می‌باشد. لویت و

^۱. Bootstrapping

زندانی تکانشگر در کنترل تکانه‌ها مشکل داشته و میزان خطرپذیری بالایی دارند و در برابر عوامل مشوق مصرف مواد، آسیب‌پذیر هستند و به احتمال بیشتری به سمت رفتارهای پرخطر مثل مصرف مواد می‌روند. به طوری که نتایج رونیز و همکاران (۲۰۲۴) و میزاه و همکاران (۲۰۲۴) نشان دادند بین تکانشگری و انواع اعتیاد رابطه مستقیم و معناداری وجود دارد. قمری و مجرد (۱۳۹۵) نیز نشان داد که بین تکانشگری و گرایش به اعتیاد رابطه مثبت معنی‌داری وجود دارد به این صورت که هرچه میزان تکانشگری در یک فرد زیاد باشد میزان گرایش به اعتیاد نیز بیشتر خواهد بود.

در ارتباط با تاثیر غیرمستقیم تکانشگری بر روی گرایش به مصرف مواد از طریق نشخوارذهنی نیز نتایج این مطالعه با یافته‌های تحقیقات مختلف نزدیک و همخوان می‌باشد. در مطالعه‌ای پولاک و همکاران (۲۰۲۱) نشان دادند که نشخوارذهنی به طور غیرمستقیم پیامدهای منفی مرتبط با الکل و رفتار تکانشگری ناشی از مصرف الکل را تقویت می‌کند. رودسری و همکاران (۲۰۲۳) نشان دادند که تکانشگری به طور مستقیم و با میانجی‌گری نشخوارذهنی، خود آسیمی را پیش‌بینی می‌کند. جانسون و همکاران (۲۰۲۲) نشان دادند تکانشگری مرتبط با هیجان و نشخوار، همبستگی قوی با افکار خودکشی، اقدام به خودکشی و خودآزاری غیرخودکشی مثل اعتیادپذیری داشتند. فرجی و همکاران (۱۴۰۲) نشان دادند که تکانشگری چه به صورت مستقیم و چه به صورت غیرمستقیم به واسطه نشخوارذهنی قادر به پیش‌بینی خودآسیمی می‌باشد.

در تبیین این یافته می‌توان اذعان داشت اولاً یکی از مبانی مدل معادلات ساختاری، ماتریس همبستگی یا اثرات مستقیم دو به دو متغیرها می‌باشد. از آنجایی که طی تحقیقات متعدد اثر دو به دو متغیرهای پژوهش به اثبات رسیده (لویت و همکاران، ۲۰۲۳؛ ریزر و همکاران، ۲۰۱۹؛ کوزاک و همکاران، ۲۰۱۹؛ تیزیوریتس و همکاران، ۲۰۱۱)، دور از انتظار نیست که نشخوارذهنی بتواند واسطه بین متغیر درون‌داد و برون‌داد مطالعه حاضر گردد. از طرف دیگر می‌توان گفت رفتارهای تکانشی زنان زندانی می‌تواند همانند یک محرک ظاهر شده و منجر به شکل‌گیری گرایش به اعتیاد یا اعتیادپذیری شوند. ارتباط بین صفت تکانشی و گرایش به اعتیاد به صورت چندوجهی قابل بررسی می‌باشد. به گونه‌ای که گاه صفات تکانشگری موجب ابتلا به اعتیاد می‌شود گاه سوء مصرف مواد موجب پدیدآیی صفات تکانشی در افراد می‌تواند گردد و سرانجام ارتباط بین

گرایش به مصرف مواد و تکانشگری ممکن است از طریق عامل مشترک سوم، مثل ویژگی‌های شخصیت همچون نشخوارذهنی شرح داده شود. زندانیان در طول دوران حبس با هیجانات و تحرکات زیادی روبرو می‌شوند. عدم کنترل هیجانات می‌تواند با بروز واکنش‌های سریع هیجانی به موقعیت‌های تنش‌زا همراه باشد و زندانیانی که به صورت تکانشی و در لحظه تصمیم می‌گیرند به احتمال بیشتری در هنگام مواجهه با تنش‌ها نیز بدون تفکر منطقی (نشخوارذهنی) عمل می‌کنند و همین عامل خطرپذیری را افزایش می‌دهد. با افزایش مشکلات هیجانی و سرکوب آن‌ها طبق مدل آبشار هیجانی میزان نشخوارذهنی افزایش می‌یابد، از آنجایی که نشخوارذهنی باعث تشدید خلق منفی می‌شود و فرد نشخوارکننده، نمی‌تواند هیجانات خود را برای دیگران افشا کند، احتمالاً انگیزه بیشتری برای اقدامات عجولانه در پاسخ به حالات منفی و آشفتگی هیجانی دارد که می‌تواند موجب رفتارهای پرخطری همچون گرایش به مصرف مواد شود (عباسی و همکاران، ۱۴۰۱). همچنین براساس مدل آبشار هیجانی سلی و جوینر (۲۰۰۹) افراد در مواجهه با یک محرک عاطفی منفی، برای منحرف کردن خود از افکار ناخوشایند و نشخوارکننده، دست به رفتارهای ناسازگارانه همچون مصرف مواد، رفتارهای تکانشی، بی‌نظمی، خودآسیمی و ... می‌زنند. مدل نظری یکپارچه ناک (۲۰۲۳) نیز در زمینه سبب‌شناسی خودآسیمی همچون اعتیادپذیری، خودآزاریابی منفی (ناشی از نشخوارذهنی) را به عنوان یک عامل آسیب‌پذیر درون‌فردی برای رفتارهای ناسازگارانه معرفی می‌کند. زندانیان به دلیل تنفر و احساس ناخوشایندی که از خود دارند، خود را شایسته آسیب می‌بینند، به طوری که مسیر تفکر سالم و منطقی دچار اختلال می‌گردد که می‌تواند منجر به نشخوارذهنی گردد. زندانیانی که سطوح بالای نشخوارذهنی را تجربه می‌کنند، خودگویی درونی خصمانه و خودآزاردنده را تجربه خواهند نمود؛ آن‌ها به طور مکرر به احساسات منفی خود یا علل و پیامدهای احتمالی فکر کنند و ممکن است نتوانند یک راهبرد انطباقی برای تنظیم این احساسات ایجاد یا انتخاب کنند. در واقع، افراد با نشخوارذهنی بالاتر، زمانی که احساس افسردگی می‌کنند، تمایل بیشتری به اعتیادپذیری دارند (گونگ و همکاران، ۲۰۱۹).

محدودیت‌های این پژوهش شامل استفاده از طرح تحقیق همبستگی که تعیین‌کننده روابط علت معلولی حتمی بین متغیرها نمی‌باشد؛ روش نمونه

گیری در دسترس بوده؛ و عدم توانایی در کنترل متغیرهایی چون وضعیت خانوادگی، اجتماعی و فرهنگی می باشد. پیشنهاد می گردد برای تعمیم پذیری نتایج، این پژوهش در شهرهای دیگر و بر روی جامعه های آماری دیگر با روش نمونه گیری تصادفی و با کنترل ملاک های اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی تکرار شود. همچنین با توجه نتایج بدست آمده مبنی بر نقش میانجی نشخوارذهنی در ارتباط بین گرایش به مصرف مواد با تکانشگری به روانشناسان و مشاوران مرکز بهداشت زندان پیشنهاد می گردد با روان درمانی نشخوار ذهنی زنان زندانی بخش مهمی از تکانشگری را تعدیل و در راستای پیشگیری از گرایش به مصرف مواد سود برد و همچنین جهت پیشگیری از گرایش زنان زندانی به مصرف مواد، آموزش های لازم به جهت مقابله موثر با مشکلات زندگی ارائه شود تا قبل از شکل گیری نشخوارذهنی، مسایل و مشکلات آنان حل شود.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش: این مقاله برگرفته از رساله دکتری نویسنده اول در رشته روانشناسی در دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه ارومیه و دارای کد اخلاقی به شماره IR.URMIA.REC.1398.008 است. به جهت حفظ رعایت اصول اخلاقی در این پژوهش سعی شد تا جمع آوری اطلاعات پس از جلب رضایت شرکت کنندگان انجام شود. همچنین به شرکت کنندگان درباره رازداری در حفظ اطلاعات شخصی و ارائه نتایج بدون قید نام و مشخصات شناسنامه افراد، اطمینان داده شد.

حامی مالی: این پژوهش در قالب رساله دکتری و بدون حمایت مالی می باشد.

نقش هر یک از نویسندگان: این مقاله از رساله دکتری نویسنده اول و به راهنمایی نویسنده دوم استخراج شده است.

تضاد منافع: نویسندگان همچنین اعلام می دارند که در نتایج این پژوهش هیچ گونه تضاد منافی وجود ندارد.

تشکر و قدردانی: بدین وسیله از همکاری و مساعدت اداره کل زندان ها و اقدامات تامینی و امنیتی استان آذربایجان غربی، سرپرست حفاظت و اطلاعات زندان (بند نساء) و زنان زندانی مشارکت کننده در این پژوهش، تشکر و قدردانی می گردد.

منابع

- اختیاری، حامد. (۱۳۸۷). روایی و پایایی نسخه های فارسی پرسشنامه های آیزنگ، بارت، دیکمن و زاکرمن در تعیین رفتارهای مخاطره جویانه و تکانشگری. *مجله روان پزشکی و روانشناسی بالینی*، ۱۴ (۳)، ۳۳۶-۳۲۶. <http://ijpcp.iuums.ac.ir/article-1-567-fa.html>
- اسدی، پروانه؛ فرهادی، هادی؛ و گلپور، محسن. (۱۴۰۰). اثربخشی بسته توانمندسازی روانشناختی بر نشخوار ذهنی والدین دارای فرزند مبتلا به سرطان. *توانمندسازی کودکان/استثنایی*، ۱۲ (۱)، ۹۴-۸۴. [Doi:10.22034/ceciranj.2021.246311.1443](https://doi.org/10.22034/ceciranj.2021.246311.1443)
- اسدی، سهند؛ شریفی، نسترن؛ و طاهری، افسانه. (۱۴۰۱). روابط ساختاری ابعاد شخصیتی هورنای و تاب آوری با گرایش به اعتیاد در دانشجویان *مجله علوم روانشناختی*، ۲۱ (۱۱۹)، ۲۲۴۸-۲۲۳۱. [Doi:10.52547/JPS.21.119.2231](https://doi.org/10.52547/JPS.21.119.2231)
- امیری، محسن؛ پورحسین، رضا؛ مروتی، ذکر اله؛ یوسفی افراشته، مجید. (۱۳۹۸). بررسی نقش عوامل خانوادگی مؤثر در گرایش به مواد مخدر اعم از صنعتی و سنتی در میان جوانان استان لرستان. *مجله علوم روانشناختی*، ۱۴ (۵۴)، ۱۶۷-۱۵۴. <http://psychologicalscience.ir/article-1-236-fa.html>
- زرگر، یدالله؛ نجاریان، بهمن؛ نعیمی، عبدالزهر. (۱۳۸۷). بررسی رابطه ویژگی های شخصیتی (هیجان خواهی، ابراز وجود، سرسختی روانشناختی)، نگرش مذهبی و رضایت زناشویی با آمادگی اعتیاد به مواد مخدر در کارکنان یک شرکت صنعتی در اهواز. *مجله علوم تربیتی و روانشناسی*، ۱۵ (۱)، ۹۹-۱۲۰. <https://www.sid.ir/paper/8783/fa>
- عباسی آبرزگه، مژگان؛ ضرغام حاجبی، مجید؛ و آقاییوسفی، علیرضا. (۱۴۰۱). نقش کنترل تکانه، راهبردهای شناختی تنظیم هیجانی، تحمل پریشانی هیجانی و نشخوار ذهنی در پیش بینی رفتارهای آسیب به خود در نوجوانان مراجعه کننده به مراکز گذری کاهش آسیب شهر تهران. *مجله دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد*، ۶۵ (۶)، ۲۵۸۵-۲۶۱۱. [Doi:10.22038/mjms.2023.22736](https://doi.org/10.22038/mjms.2023.22736)
- علی نژاد عینالو، یگانه؛ و نظیری، قاسم. (۱۴۰۳). مقایسه تکانشگری شناختی، حرکتی و بی برنامه گی در افراد وابسته به مت آمفتامین مراجعه کننده به کلینیک ترک اعتیاد با افراد غیر وابسته. *مجله علوم روانشناختی*، ۲۳ (۱۳۷)، ۲۴۵-۲۲۹. [Doi:10.52547/JPS.23.137.1225](https://doi.org/10.52547/JPS.23.137.1225)
- فرجی، رباب؛ بابا پورخیرالدین، جلیل؛ بخشی پور رودسری، عباس. (۱۴۰۱). نقش واسطه ای نشخوار ذهنی در رابطه بین ناگویی هیجانی، تکانشگری

- تحمل پریشانی و خودانتقادی با خودآسیبی. *مطالعات روانشناختی*، ۱۹ (۱)، ۶۳-۴۷. https://psychstudies.alzahra.ac.ir/article_7106.html
- قمری گیوی، حسین؛ و مجرد، آرزو. (۱۳۹۵). پیش بینی گرایش به اعتیاد با استفاده از سبک دلبستگی و تکانشگری. *مجله سلامت و مراقب*، ۱۸ (۱)، ۲۷-۱۷. <http://hcjournal.arums.ac.ir/article-1-433-fa.html>
- محمدخانی، شهرام؛ بهاری، علی؛ و اکبریان فیروز آبادی، مهسا. (۱۳۹۶). سبک های دلبستگی و نشانه های افسردگی: نقش واسطه ای نشخوار ذهنی. *مجله روان پزشکی و روانشناسی بالینی ایران*، ۲۳ (۳)، ۳۲۰-۳۳۵. [Doi:10.29252/nirp.ijpcp.23.3.320](https://doi.org/10.29252/nirp.ijpcp.23.3.320)

References

- Abbasiabrazgah, M., Zargham Hajebi, M., & Aghayousefi, A. (2023). The role of impulse control, cognitive strategies of emotional regulation, tolerance of emotional distress and rumination in predicting self-harm behaviors in adolescents referring to transitory harm reduction centers in Tehran. *medical journal of mashhad university of medical sciences*, 65(6). [Persian] [Doi:10.22038/mjms.2023.22736](https://doi.org/10.22038/mjms.2023.22736)
- Agatsuma, S., & Hiroi, N. (2004). Genetic basis of drug dependence and comorbid behavioral trait. *Japanese Journal of Psychopharmacology*, 24(3), 137-45. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/15291243/>
- Alinezhad Einalou, Y., & Naziri, Q. (2024). Comparison of cognitive, motor impulsivity, and non-planning in methamphetamine dependent individuals referred to addiction clinic and non-dependent individuals. *Journal of Psychological Science*. 23 (137), 229-245. [Persian]. [Doi:10.52547/JPS.23.137.1225](https://doi.org/10.52547/JPS.23.137.1225)
- Amiri, M., Pourhosein, R., Morovati, Z., Yosefi Afrashteh, M. (2015). Examining the role of family factors affecting drug trends (traditional-industrial) among youth of Lorestan province. *Journal of Psychological Science*. [Persian]. 14 (54), 154-167. <http://psychologicalscience.ir/article-1-236-fa.html>
- Anderson, B., Ferguson, E., Busch, A. M., Abrantes, A. M., Pinkston, M. M., Baker, J. V., & Uebelacker, L. A. (2024). Avoidance and Rumination as Predictors of Substance Use, Mental Health, and Pain Outcomes among People Living With HIV.

- Behavior Therapy*, 55(5), 1015-1025.
<https://doi.org/10.1016/j.beth.2024.02.008>
- A'rab, A., Azkhosh, M., Farhoudian, A., Dolatshahi, B., Farzi, M. (2012) The Comparison of Personality Traits of Two Groups of Men Who Are Dependent to Opiates or Methamphetamine. (Persian). *Archives of Rehabilitation*, 20, 12-14.
<http://rehabilitationj.uswr.ac.ir/article-1-993-en.html>
- Asadi, P., Farhadi, H., & Golparvar, M. (2021). Effectiveness of Psychological Empowerment Package on the Psychological Wellbeing and Rumination of the Parents of the Children with Cancer. *Empowering Exceptional Children*, 12(1), 84-94. [Persian]
[Doi:10.22034/ceciranj.2021.246311.1443](https://doi.org/10.22034/ceciranj.2021.246311.1443)
- Barratt, E., Stanford, M. S., Kent, T.A., & Felthous, A. (1995). Factor structure of the barratt impulsiveness scale. *Neuropsychol. Cognitive. Psycho. Psychiatry*: Vol41: PP. 1045-1061.
[https://doi.org/10.1002/1097-4679\(199511\)51:6<768::AID-JCLP2270510607>3.0.CO;2-1](https://doi.org/10.1002/1097-4679(199511)51:6<768::AID-JCLP2270510607>3.0.CO;2-1)
- Bickel, W. K., Jarmolowicz, D. P., Mueller, E. T., Gatchalian, K. M., & McClure, S. M. (2012). Are executive function and impulsivity antipodes? A conceptual reconstruction with special reference to addiction. *Psychopharmacology*, 221, 361-387.
<https://doi.org/10.1007/s00213-012-2689-x>
- Davis, C. S., Lieberman, A. J., & O'Kelley-Bangsberg, M. (2022). Legality of drug checking equipment in the United States: A systematic legal analysis. *Drug and alcohol dependence*, 234, 109425.
[Doi:10.1016/j.drugalcdep.2022.109425](https://doi.org/10.1016/j.drugalcdep.2022.109425)
- Doustian, Y., Bahmani, B., A'zami, Y., & Godini, A. A. (2013). The relationship between aggression and impulsiveness with susceptibility for addiction in male student. *Archives of Rehabilitation*, 14(2), 102-109. <http://rehabilitationj.uswr.ac.ir/article-1-1220-en.html>
- Eisma, M. C., Buyukcan-Tetik, A., & Boelen, P. A. (2022). Reciprocal Relations of Worry, Rumination, and Psychopathology Symptoms after Loss: A Prospective Cohort Study. *Behavior Therapy*, 1(2), 1-10.
<https://doi.org/10.1016/j.beth.2022.01.001>
- Ekhtiari, H., Rezvanfard, M., & Mokri, A. (2008). Impulsivity and its different assessment tools: A review of viewpoints and conducted researches. *Iranian journal of psychiatry and clinical psychology*, 14(3), 247-257. [Persian]
<http://ijpcp.iums.ac.ir/article-1-567-fa.html>
- Erduran Tekin, Ö., & Şirin, A. (2023). Rumination Mediates the Relationship Between Childhood Traumas with Cognitive Defusion, Acceptance, and Emotion Regulation: A Qualitative and Quantitative Study. *Journal of Rational-Emotive & Cognitive-Behavior Therapy*, 41(4), 810-837.
[Doi:10.1007/s10942-023-00503-4](https://doi.org/10.1007/s10942-023-00503-4)
- Faraji, R., Babapour Khairuddin, J., & Bakhshipour Roudsari, A. (2023). The Mediating Role of Mental Rumination in the Relationship between Alexithymia, Impulsivity, Distress Tolerance, and Self-criticism with Self-injury. *Journal of Psychological Studies*, 19(1), 47-63. [Persian]
https://psychstudies.alzahra.ac.ir/article_7106.html
- Felton, J. W., Shadur, J. M., Havewala, M., Gonçalves, S., & Lejuez, C. W. (2020). Impulsivity moderates the relation between depressive symptoms and substance use across adolescence. *Journal of Clinical Child & Adolescent Psychology*, 49(3), 365-377. [Doi:10.1080/15374416.2018.1537189](https://doi.org/10.1080/15374416.2018.1537189)
- Flagel, S. B., Vázquez, D. M., & Robinson, T. E. (2003). Manipulations during the second, but not the first, week of life increase susceptibility to cocaine self-administration in female rats. *Neuropsychopharmacology*, 28, 1741-1751.
[Doi:10.1038/sj.npp.1300228](https://doi.org/10.1038/sj.npp.1300228)
- Franke, P., Neef, D., Weiffenbach, O., Gansicke, M., Hautzinger, M., & Maier, W. (2003). Psychiatric comorbidity in risk groups of opioid addiction: A comparison between opioid dependent and nonopioid dependent prisoners. *Fortschritte der Neurologie-Psychiatrie*, 71 (1), 37-44.
[Doi:10.1055/s-2003-36682](https://doi.org/10.1055/s-2003-36682)
- Ghamari-Givi H, Mojarad A. Prediction of Tendency to Addiction Using Attachment Style and Impulsivity. *JHC* 2016; 18 (1):17-27. [Persian]
<http://hcjournal.arums.ac.ir/article-1-433-fa.html>
- Gong, T., Ren, Y., Wu, J., Jiang, Y., Hu, W., & You, J. (2019). The associations among self-criticism, hopelessness, rumination, and NSSI in adolescents: A moderated mediation model. *Journal of adolescence*, 72, 1-9.
[Doi:10.1016/j.adolescence.2019.01.007](https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2019.01.007)
- Hardy, R., Fani, N., Jovanovic, T., & Michopoulos, V. (2018). Food addiction and substance addiction in women: Common clinical characteristics. *Appetite*, 120, 367-373.
[Doi:10.1016/j.appet.2017.09.026](https://doi.org/10.1016/j.appet.2017.09.026). Epub 2017 Sep 27

- Hronis, A., Ma, S., & Ashworth, G. (2024). Impulsivity and addictions. Academic press. 131-143. <https://doi.org/10.1016/B978-0-443-13437-1.00006-9>
- Hu, L. T., & Bentler, P. M. (1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural equation modeling: A Multidisciplinary Journal*, 6(1), 1-55. <https://doi.org/10.1080/10705519909540118>
- Johnson, S. L., Robison, M., Anvar, S., Swerdlow, B. A., & Timpano, K. R. (2022). Emotion-related impulsivity and rumination: Unique and conjoint effects on suicidal ideation, suicide attempts, and nonsuicidal self-injury across two samples. *Suicide and Life-Threatening Behavior*, 52(4), 642-654. <https://doi.org/10.1111/sltb.12849>
- Joormann, J. (2006). Differential effects of rumination and dysphoria on the inhibition of irrelevant emotional material: Evidence from a negative priming task. *Cognitive therapy and research*, 30, 149-160. <https://doi.org/10.1007/s10608-006-9035-8>
- Kline, R. B. (2016). *Principles and practice of structural equation modeling* (4th Ed.), New York: The Guilford Press. <https://psycnet.apa.org/record/2015-56948-000>
- Kozak, K., Lucatch, A. M., Lowe, D. J., Balodis, I. M., MacKillop, J., & George, T. P. (2019). The neurobiology of impulsivity and substance use disorders: implications for treatment. *Annals of the New York Academy of Sciences*, 1451(1), 71-91. [Doi:10.1111/nyas.13977](https://doi.org/10.1111/nyas.13977)
- Levitt, E. E., Sousa, S., Costello, M. J., LaBelle, O. P., Rush, B., & MacKillop, J. (2023). The Clinical Relevance of Impulsivity in Substance Use Disorder Treatment: Examining Within-Treatment Changes and Relationship to Psychiatric Symptoms and Cravings in a Large Inpatient Sample. *Journal of Studies on Alcohol and Drugs*, 84(4), 570-578. [Doi:10.15288/jsad.22-00212](https://doi.org/10.15288/jsad.22-00212)
- Loehlin, J. C. (2004). *Latent variable Models*, NJ: Lawrence Erlbaum Associates. <https://doi.org/10.4324/9781410609823>
- Loree, A. M., Lundahl, L. H., & Ledgerwood, D. M. (2015). Impulsivity as a predictor of treatment outcome in substance use disorders: Review and synthesis. *Drug and alcohol review*, 34(2), 119-134. [Doi:10.1111/dar.12132](https://doi.org/10.1111/dar.12132)
- Maraz, A., Andó, B., Rigó, P., Harmatta, J., Takách, G., Zalka, Z. (2016). The two-faceted nature of impulsivity in patients with border-line personality disorder and substance use disorder. *Drug and Alcohol Dependence*, 163, 48-54. [Doi:10.1016/j.drugalcdep.2016.03.015](https://doi.org/10.1016/j.drugalcdep.2016.03.015)
- Mazure, C. M., & Fiellin, D. A. (2018). Women and opioids: something different is happening here. *The Lancet*, 392(10141), 9-11. [Doi:10.1016/S0140-6736\(18\)31203-0](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(18)31203-0)
- Miezah, D., Mahama, I., Moustafa, A., Nkrumah, I. K., Oti-Boadi, M., & Asante, K. O. (2024). Impulsivity and its relationships with social media addiction, internet addiction, and smartphone addiction. In *The Psychology and Neuroscience of Impulsivity* (pp. 85-93). Academic Press. <https://doi.org/10.1016/B978-0-443-13437-1.00013-6>
- Mohammadkhani, Sh., Bahari, A., & Akbarian Firoozabadi, M. (2017). Attachment styles and depression symptoms: The mediating role of rumination. *Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology*, 23(3), 320-335. [Persian] [Doi:10.29252/nirp.ijpcp.23.3.320](https://doi.org/10.29252/nirp.ijpcp.23.3.320)
- Nagy, L. M., Shanahan, M. L., & Seaford, S. P. (2023). Nonsuicidal self-injury and rumination: A meta-analysis. *Journal of Clinical Psychology*, 79(1), 7-27. <https://doi.org/10.1002/jclp.23394>
- Oltean, I. I., Perlman, C., Meyer, S., & Ferro, M. A. (2020). Child mental illness and mental health service use: Role of family functioning (family functioning and child mental health). *Journal of Child and Family Studies*, 29(9), 2602-2613. <https://doi.org/10.1007/s10826-020-01784-4>
- Patton, J. H., Stanford, M.S., & Barratt, E. S. (1995). Barratt Impulsiveness Scale-11 (BIS-11) [Database record]. APA PsycTests. <https://doi.org/10.1037/t05661-000>
- Pollack, S. R., Kiselica, A. M., & Borders, A. (2021). The role of trait impulsivity in the associations between rumination and alcohol-related outcomes. *Substance Use & Misuse*, 56(6), 743-750. <https://doi.org/10.1080/10826084.2021.1879143>
- Ramirez, V., Wiers, C. E., Wang, G. J., & Volkow, N. D. (2020). Personality traits in substance use disorders and obesity when compared to healthy controls. *Addiction*, 115 (11), 2130-2139. [Doi:10.1111/add.15062](https://doi.org/10.1111/add.15062)
- Rani, P., & Kaur, A. (2024). A Problem of Substance Abuse in India: Causes and Consequences. *Journal of Agricultural Development and Policy*, 34(1), 174-181. [Doi:10.63066/23220457.34.1.021](https://doi.org/10.63066/23220457.34.1.021)
- Rieser, N. M., Shaul, L., Blankers, M., Koeter, M. W., Schippers, G. M., & Goudriaan, A. E. (2019). The

- predictive value of impulsivity and risk-taking measures for substance use in substance dependent offenders. *Frontiers in behavioral neuroscience*, 13, 192. [Doi:10.3389/fnbeh.2019.00192](https://doi.org/10.3389/fnbeh.2019.00192)
- Rioux, C., Castellanos-Ryan, N., Parent, S., Vitaro, F., & Séguin, J. R. (2019). The interactive effects of parental knowledge with impulsivity and sensation seeking in adolescent substance use. *Child Psychiatry & Human Development*, 50, 95-107. [Doi:10.1007/s10578-018-0825-5](https://doi.org/10.1007/s10578-018-0825-5)
- Rodsari, A. B. Faraji, R., Khairuddin, J. B., (2023). The Mediating Role of Mental Rumination in the Relationship between Alexithymia, Impulsivity, Distress Tolerance, and Self-criticism with Self-injury. *Psychological Studies*, 19(1). [Doi:10.22051/psy.2023.42713.2739](https://doi.org/10.22051/psy.2023.42713.2739)
- Sahand, A., nastaran, S., & Afsaneh, T. (2022). Structural relationships of horney's personality dimensions and resilience with addiction tendency in students. *Journal of Psychological Science*. 21 (119), 2231-2248. [Persian]. [Doi:10.52547/JPS.21.119.2231](https://doi.org/10.52547/JPS.21.119.2231)
- Selby, E. A., & Joiner Jr, T. E. (2009). Cascades of emotion: The emergence of borderline personality disorder from emotional and behavioral dysregulation. *Review of general psychology*, 13(3), 219-229. [Doi:10.1037/a0015687](https://doi.org/10.1037/a0015687)
- Selby, E. A., Kranzler, A., Panza, E., & Fehling, K. B. (2016). Bidirectional-compounding effects of rumination and negative emotion in predicting impulsive behavior: Implications for emotional cascades. *Journal of personality*, 84 (2), 139-153. [Doi:10.1111/jopy.12147](https://doi.org/10.1111/jopy.12147)
- Sharma, R., Martins, N., Tripathi, A., Caponnetto, P., Garg, N., Nepovimova, E., & Prajapati, P. K. (2020). Influence of family environment and tobacco addiction: A short report from a post-graduate teaching hospital, India. *International journal of environmental research and public health*, 17(8), 28-68. [Doi:10.3390/ijerph17082868](https://doi.org/10.3390/ijerph17082868)
- Shaw, Z. A., Conway, C. C., & Starr, L. R. (2021). Distinguishing transdiagnostic versus disorder-specific pathways between ruminative brooding and internalizing psychopathology in adolescents: A latent variable modeling approach. *Research on Child and Adolescent Psychopathology*, 49(10), 1319-1331. <https://doi.org/10.1007/s10802-020-00714-8>
- Smith, M. D. (2020). Familial relational experiences of a child born into the midst of parental drug misuse and its longevity impact. *Child & family social work*, 25(2), 394-400. <https://doi.org/10.1111/cfs.12695>
- Stevens, L., Verdejo-García, A., Goudriaan, A. E., Roeyers, H., Dom, G., & Vanderplasschen, W. (2014). Impulsivity as a vulnerability factor for poor addiction treatment outcomes: a review of neurocognitive findings among individuals with substance use disorders. *Journal of substance abuse treatment*, 47(1), 58-72. [Doi:10.1016/j.jsat.2014.01.008](https://doi.org/10.1016/j.jsat.2014.01.008)
- Tziortzis, D., Mahoney III, J. J., Kalechstein, A. D., Newton, T. F., & De La Garza II, R. (2011). The relationship between impulsivity and craving in cocaine-and methamphetamine-dependent volunteers. *Pharmacology Biochemistry and Behavior*, 98(2), 196-202. <https://doi.org/10.1016/j.pbb.2010.12.022>
- UNODC Research. (2017). *World Drug Report*. Retrieved from United Nation Office on Drugs and Crime. https://www.unodc.org/wdr2017/field/Booklet_1_EXSUM.pdf
- Walters, G. D. (2013). Introduction to the special issue: Psychology of crime. *Journal of Criminal Justice*, 41(2), 61-63. [Doi:10.1016/j.jcrimjus.2012.11.005](https://doi.org/10.1016/j.jcrimjus.2012.11.005)
- Wang, S., Shafique, S., Xiao, D., Barker, K., Wang, K., & Xie, X. (2023). Clusters of substance use and mental health variables with emergency room visits in us Adults: the 2020 national survey on drug use and health. *Journal of Affective Disorders*, 339, 683-690. [Doi:10.1016/j.jad.2023.07.017](https://doi.org/10.1016/j.jad.2023.07.017). Epub 2023 Jul 11
- Weed, N. C., Butcher, J. N., McKenna, T., & Ben-Porath, Y. S. (1992). New measures for assessing alcohol and drug abuse with the MMPI-2: The APS and AAS. *Journal of personality assessment*, 58(2), 389-404. [Doi:10.1207/s15327752jpa5802_15](https://doi.org/10.1207/s15327752jpa5802_15)
- Zargar, Y. (2016). Construction and validation of the Iranian scale of readiness. Paper presented at the second conference of the Iranian Psychological Association, Tehran, Iran, 25 February 2016.
- Zargar, Y., Najarian, B., & Noami, A. (2008). Investigating the relationship between personality traits (excitability, self-expression, psychological toughness). Religious attitude and marital satisfaction with preparation for drug addiction among employees of an industrial company in Ahvaz. *Journal of Educational Sciences and Psychology*, 15(1), 120-99. [Persian] <https://www.sid.ir/paper/8783/fa>